

Hälsa- och sjukvårdsnämnden

Årsrapport 2023 - Avsnitt ekonomi, produktion

Åtgärdsplaner 2024

Rapportplan 2024

HSN 2024-02-28

2023

Hälso- och sjukvårdsnämnden redovisar för året en negativ budgetavvikelse på 973 miljoner kronor och en nettokostnadsutveckling på 19,7 procent. Jämfört med föregående år har intäkterna minskat med 2,6 procent medan kostnaderna ökat med 9,9 procent

Året har präglats av reducerade vårdplatser och bemanningsproblematik. Utöver långa väntetider för patienter har detta också medfört en kraftig ökning av kostnaderna för utomlänsvård, en hög andel utlokaliserade patienter samt negativ påverkan på patientsäkerhet, arbetsmiljö och intäkter.

I samband med fastställande av delårsrapport per april uppmärksammade Hälso- och sjukvårds-nämnden regionfullmäktige på att nämnden inte skulle klara uppdraget inom angivna ramar

Ekonomi

Mål 8. Vi har en långsiktigt hållbar ekonomi

Fler basenheter ska uppnå en ekonomi i balans

Målet bedöms inte vara uppnått

Basenheter med ekonomiskt utfall = budget.

Ytterligare tre basenheter redovisar underskott sedan senaste mätning.

Året har präglats av personalbrist vilket resulterat i dyra kortsiktiga lösningar samtidigt som det finns en ökad efterfrågan på vård. Det tillsammans med fortsatt höga kostnader för produktionsmaterial är några av orsakerna till att ekonomin påverkats negativt.

Den ekonomiska situationen för nämndens verksamheter är fortsatt ansträngd med högt kostnadsläge.

Mål 8. Vi har en långsiktigt hållbar ekonomi						
Indikator	Ingångsvärde 2022-12	Målvärde 2023	Utfall 2023-04	Utfall 2023-08	Utfall 2023-12	Bedömning
Andel basenheter med utfall balanserat mot budget	34,0%	100,0%	17,0%	15,1%	9,4%	

Mål 8. Vi har en långsiktigt hållbar ekonomi

Minska kostnader för tjänsteresor

Målet bedöms inte vara uppnått

Bokförda kostnader har ökat med 18,4 procent

431 Traktamenten
432 Bilersättning
681 Biljetter resor
682 Korttidshyra bilar
683 Kost och logi
689 Övr resekostnader

Månad	Utfall_	Utfall föreg år_	Utfall Diff mot föreg år_	Förändring utfall i %_
Januari	-2963	-1 642	-1321	80,5
Februari	-3724	-1 594	-2129	106,6
Mars	-3931	-3 301	-630	62,4
April	-4009	-3 992	-18	38,9
Maj	-4643	-3 753	-890	34,9
Juni	-4835	-3 687	-1147	34,1
Juli	-1822	-1 572	-250	32,7
Augusti	-1908	-2 025	117	29,1
September	-4652	-4 697	44	23,7
Oktober	-5798	-6 103	305	18,3
November	-4994	-4 297	-696	18,0
December	-4235	-3 463	-772	18,4
Totalt	-47514	-40 127	-7387	18,4

För att göra relevant bedömning av måluppfyllelse krävs omfattande manuella insatser, går ej att utläsa i redovisningen. I resekostnaderna bokförs exempelvis tjänsteresor som är en del av verksamhetens uppdrag. Det kan vara läkare eller tandläkare som har flera arbetsplatser. Om dessa resor inte genomförs så försämras tillgänglighet och intäkter minskar.

Det är en extra utmaning för verksamheterna att minska resekostnaderna ur aspekten att jämförelsen ska göras med ett år med pandempåverkan

Mål 8. Vi har en långsiktigt hållbar ekonomi

Minskad kostnadsökning för läkemedel

Målet bedöms inte vara uppnått

Hälso- och sjukvårdsnämndens kostnadsökning för läkemedel uppgår till 5,0 procent. För att målet ska uppnås helt ska kostnadsökning inte överstiga 4 procent. Den nationella bedömningen av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) är dock att kostnaderna för riket kommer att öka mer än så.

Verksamheterna har kontinuerliga genomgångar med läkemedelscentrum för kostnadseffektiv läkemedelshantering. Det bör också beaktas att om produktionen förändrats då jämförelseåret är ett år påverkat av pandemin kan det också innebära högre läkemedelskostnader.

ResR_I_K_niv_2	Årsutfall fg år_	Årsbudget_	Ack Utfall föreg år_	Ack Utfall innev år_	Ack Budget innev år_	Budgetdiff vald mån_	Ack Budgetdiff_	Förändring utfall i %_
☐ 561x Läkemedel	-1 142 220	-1 229 572	-1 142 220	-1 199 739	-1 229 572	-8 303	29 833	5,0
☐ 37x-39x Övriga intäkter	1 766	41	1 766	7 451	41	675	7 410	321,9
☐ 561x Läkemedel recept	-762 033	-468 779	-762 033	-813 974	-468 779	-36 602	-345 196	6,8
☐ 561x Läkemedel rekvisition	-337 913	-762 476	-337 913	-344 814	-762 476	33 363	417 663	2,0
☐ 561x Läkemedel övrigt	-44 040	1 643	-44 040	-48 402	1 643	-5 739	-50 045	9,9
Totalt	-1 142 220	-1 229 572	-1 142 220	-1 199 739	-1 229 572	-8 303	29 833	5,0

Budgetavvikelse per politiskt beslutad ram

Nämnd Ram	December	Ackumulerat December			
	Avvikelse	Ack Utfall föreg år	Ack Utfall innev år	Ack Budget innev år	Avvikelse
21 Primärvård	-12	-55	-210	0	-210
24 Anslag och administration	42	-177	-374	-430	56
23 Sjukhusvård	-98	-5 244	-5 983	-5 212	-770
22 Tandvård	-9	-120	-132	-83	-49
Total	-77	-5 597	-6 699	-5 725	-973

Primärvård

- 210 mkr. Underskott patientintäkter och rörliga ersättningar.

Kostnader - 208 mkr och kostnadsutveckling 7,9 procent varav personalkostnader -142 mkr och kostnadsutveckling 10,1 procent

Administration och anslag

+ 56 mkr

Höga kostnader akut utomlänsvård. Centralt bokförda personalkostnader har också varit höga avseende AT/ST tjänster och för personal kopplat till införande av COSMIC. Intäkter som väger upp höga kostnader är statsbidrag och läkemedelsrabatter samt ekonomisk efterreglering regionvårdintäker.

Sjukhusvården

-770 mkr och nettokostnadsutveckling 14,1 procent, varav personalkostnader - 444 mkr och kostnadsutveckling 11,4 procent. Stor påverkan av bemanningsproblematik som resulterat i dyra kortsiktiga lösningar som övertid, sommaravtal och hyrpersonal.

Tandvården

- 49 mkr. Bristen på tandläkare stor utmaning som under detta år ytterligare tilltagit. Detta har fortsatt medfört en prioritering av barntandvård och akut tandvård på bekostnad av den intäktsfinansierade vuxentandvården. Antalet besök har minskat med 6,2 procent jämfört med år 2022 vilket motsvarar 14 524 besök. Antalet patienter har minskat med 7 706 patienter

Hälso- och sjukvården 2023-12

Region Västerbotten	December	Ackumulerat December				Helår	
	Avvikelse	Ack Utfall föreg år	Ack Utfall innev år	Ack Budget innev år	Avvikelse	Förändring utfall i %	Årsbudget
Verksamhetens intäkter							
Patientintäkter	-6	225	226	292	-66	0,4 %	292
Vårdintäkt inkl lab/rtg	2	1 605	1 721	1 723	-2	7,2 %	1 723
Tandvårdsintäkter	-2	262	284	310	-26	8,3 %	310
Vårdvalet primärvård	4	1 176	1 209	1 224	-15	2,8 %	1 224
Försäljning av tjänster	0	263	267	269	-2	1,5 %	269
Övriga intäkter	35	898	609	506	103	-32,2 %	506
Total	34	4 430	4 316	4 324	-8	-2,6 %	4 324
Verksamhetens kostnader							
Personal	-51	-6 558	-7 278	-6 680	-598	11,0 %	-6 680
Övriga personalkostnader	-10	-110	-124	-94	-31	13,0 %	-94
Läkemedel	-8	-1 142	-1 200	-1 230	30	5,1 %	-1 230
Medicinskt o tandv mtrl	-14	-624	-636	-527	-109	1,9 %	-527
Övrig direkt produktion	0	-136	-149	-114	-35	9,6 %	-114
Köp av verksamhet o tjänster	-25	-611	-666	-579	-87	9,0 %	-579
Utomlänsvård	-12	-266	-355	-265	-90	33,4 %	-265
Fastighetskostnader	-1	-125	-126	-119	-7	1,2 %	-119
IT/MT poster	-2	-79	-81	-69	-13	3,0 %	-69
Övriga poster	14	-374	-397	-372	-25	6,3 %	-372
Avskrivningar m m	0	-2	-2	-2	0	-8,8 %	-2
Total	-110	-10 027	-11 015	-10 050	-965	9,9 %	-10 050
Total	-77	-5 597	-6 699	-5 725	-973	19,7 %	-5 725

Kostnader hyrpersonal – 2023

Köp hyrpersonal - ack december		Belopp i miljoner kronor			
		Utfall 2022	Utfall 2023	Förändring mkr	Förändring %
Region Västerbotten					
Primärvård	Läkare	-106,3	-128,1	21,8	20%
	Sjuksköterska	-15,6	-20,6	5,0	32%
Summa Primärvård		-122	-149	27	22%
Sjukhusvård	Läkare	-102,5	-110,0	7,5	7%
	Sjuksköterska	-43,1	-47,2	4,1	9%
Summa Sjukhusvård		-146	-157	12	8%
TOTALT		-268	-306	38	14,3%

Kostnad 2022 ack dec: 268 mkr

Kostnad 2023 ack dec: 306 mkr

Merkostnad 50 % = ca 150 mkr

Kostnader utomlänsvård – 2023

Utomlänsvård	2018	2019	2020	2021	2022	2023
501 Köp av vårdtj öppen vård	-52 284	-59 341	-61 195	-66 791	-84 311	-112 034
502 Köp av vårdtj slutna vård	-178 447	-197 973	-155 256	-132 812	-146 405	-207 658
671 Patienttransport (överflytt)	-22 396	-25 843	-17 951	-19 103	-29 377	-27 138
672 Sjukresor	-5 361	-6 417	-3 129	-3 934	-5 924	-7 996
Totaler	-258 488	-289 574	-237 531	-222 640	-266 017	-354 825

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
varav digitala vårdtjänster	-3 059	-7 200	-14 030	-16 877	-16 113	-16 472

Kostnaderna för utomlänsvården uppgår för år 2023 till 355 mkr vilket jämfört med föregående år är en ökning med 33,4 procent eller ökad kostnad med 89 mkr. Detta innebär att kostnaderna för utomlänsvård redovisar ett underskott mot budget för året på [90 miljoner kronor](#).

Ökad efterfrågan på vård samt reducerade vårdplatser bidrar till den kraftigt ökade kostnaden för utomlänsvården.

Medicinskt material 2023

Stora underskott – 109 mkr. Kostnadsökningen inte högre än 1,9 procent men jämförelsen är utifrån en hög kostnadsnivå. Utifrån den höga kostnadsnivån har analys efterfrågats av inköpsavdelning

Gammalt inköpssystem saknar koppling till ekonomisystem. Beslut tagits senare delen av 2023 om införskaffande av nytt inköpssystem som ska kopplas mot ekonomisystem för att möjliggöra granskning om fakturerat pris stämmer mot pris vid beställning.

Uppgift bokförda kostnader i ekonomisystem jämfört med inköpssystem stor differens. Kan vara del av inköp görs på icke avtalade varor som leverantören har fri prissättning på.

När ett avtal upphört ska regionen inte köpa från den leverantören kopplat till utgången avtal, vid återkommande behov ska nytt upphandlingsuppdrag formuleras. Nytt inköpssystem kommer inte att möjliggöra beställning av artikel där avtal upphört.

Annat som påverkat är att det 2021 inträdde en ny EU-lagstiftning för medicintekniska produkter, MDR- förordningen med tydligare krav för att säkerställa tillgång till säkra och effektiva produkter. Som exempel så måste förpackningar i stället för styckevisa artiklar beställas.

Åtgärder 2023

Åtgärder för ekonomi i balans

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade att i samband med fastställande av delårsrapport per april uppmärksamma regionfullmäktige på att nämnden inte klarar uppdraget inom angivna ramar. Nämnden beskrev i sin skrivelse att verksamhetens framtagna åtgärdsplaner på 274 miljoner kronor inte bedömdes som tillräckliga och beskrev ytterligare åtgärder planerade på både kort och lång sikt

- Lönetillägg till omvårdnadspersonal
- Införa produktionsplanering (PKS) i all verksamhet
- Verksamheterna ser över framtagna åtgärder och kompletterar med nya
- Översyn av administrativa tjänster - minskad budget 58 miljoner kronor 2024
- Minskning av mötestider
- Minskade kostnader för upphandling och inköp i samarbete med DoS
- Breddinförande av digitala lösningar som förenklar patienternas tillgänglighet till vård

Ytterligare åtgärder som kräver politisk förankring tas löpande fram i verksamheten och beslutas vid kommande nämndsmöten vilket kan gälla

- Utbudsminskningar
- Patientavgifter

Produktion

Vårdproduktion

Den samlade produktionen av vård inom hälso- och sjukvård har minskat med 4,3 procent jämfört med 2022. I primärvården är minskningen 12,2 procent och i sjukhusvården 1,8 procent.

Produktionen har mätts i viktade vårdtjänster som är ett sammanvägt mått på produktionen i öppenvård och slutenvård. Vårdkontaktarna viktas utifrån de resurser de beräknas kräva. Ett vårdtillfälle i slutenvård bedöms exempelvis vara mer resurskrävande än ett besök i öppenvården. Det har länge pågått en förskjutning från slutenvård till öppen vård. Det innebär att produktionen av viktade vårdtjänster sjunker utan att vården vare sig minskar eller blir sämre. Under 2021 och 2022 påverkar vaccinationsbesöken produktionssiffrorna för primärvården.

Region Västerbotten Produktion HSN – ack dec 2023

Primärvård

Vårdproduktion ack december					Förändring	
	2020	2021	2022	2023	2020/2023	2022/2023
Vårdtillfällen	1 152	1 168	1 062	970	-15,8%	-8,7%
Vård dagar	8 019	8 607	6 832	6 786	-15,4%	-0,7%
Medelvårdtid	5,99	6,40	5,44	6,01	0,3%	10,5%
Beläggning	68,1%	71,4%	63,3%	68,8%	1,1%	8,8%
Läkarbesök	204 009	207 348	208 246	216 778	6,3%	4,1%
Sjukvårdande behandling	375 940	727 957	592 555	434 486	15,6%	-26,7%
Viktad Vårdtjänst	21 771	30 314	26 970	23 693	8,8%	-12,2%

Sjukhusvård

Vårdproduktion ack december					Förändring	
	2020	2021	2022	2023	2020/2023	2022/2023
Vårdtillfällen	43 740	43 613	42 066	39 604	-9,5%	-5,9%
Vård dagar	264 285	256 164	247 898	232 307	-12,1%	-6,3%
Vårdtjänst DRG	46 641	49 038	47 224	45 201	-3,1%	-4,3%
Vårdtjänst-DRG/vårdtillfälle	1,07	1,12	1,12	1,14	7,0%	1,7%
Medelvårdtid	5,26	5,03	5,05	5,06	-3,8%	0,2%
Beläggning	84,9%	89,5%	95,1%	100,5%	18,3%	5,7%
Läkarbesök	313 624	325 709	331 541	337 981	7,8%	1,9%
Sjukvårdande behandling	393 193	386 869	386 193	415 267	5,6%	7,5%
Viktad Vårdtjänst	83 872	84 966	82 978	81 516	-2,8%	-1,8%

Jämförelse 2023-2022 totalt HSN

- Viktad vårdtjänst - 4,3 %
- Vårdtillfällen – 5,9 %
- Beläggning + 5,7 %
- Medelvårdtid + 0,4 %
- Öppenvårdsbesök läkare + 2,8 %
- Öppenvårdsbesök sjukvbeh -13,2 %
- Tandvårdsbesök - 6,2 %

Primärvårdens vaccinationsbesök

(Covid-19) ingår och påverkar statistiken.

Antal vaccinationsbesök inom primärvården:

Ack december 2021: 374 894

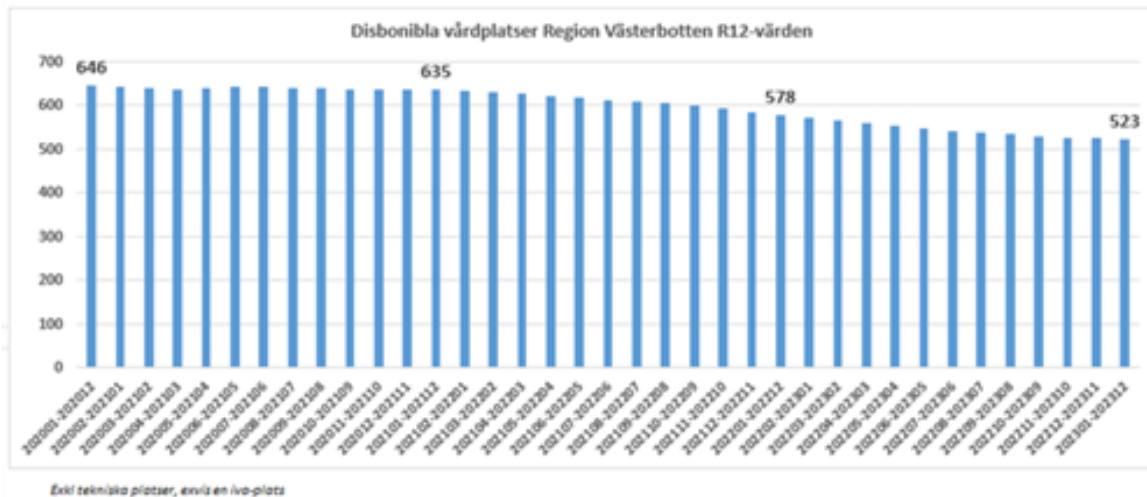
Ack december 2022: 200 310

Ack december 2023: 65 629

Produktion Tandvård						Förändring	Förändring	Förändring	Förändring	Förändring
Ack dec	2019	2020	2021	2022	2023	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2019-2023
Antal Besök	274 574	235 766	235 571	233 002	218 478	-14,1%	-0,1%	-1,1%	-6,2%	-20,4%
Antal Patienter	108 627	97 541	92 973	91 915	84 209	-10,2%	-4,7%	-1,1%	-8,4%	-22,5%

Disponibla vårdplatser

Antalet disponibla vårdplatser minskar över tid och under 2023 hade regionen i snitt 523 vårdplatser tillgängliga vilket är en minskning jämfört med 2022 med 9,6 procent vilket motsvarar 55 vårdplatser. Med disponibel vårdplats avses en vårdplats i sluten vård med fysisk utformning, utrustning och bemanning som säkerställer patientsäkerhet och arbetsmiljö.

Budgetomfördelningar 2023

Hälso- och sjukvårdsnämnd	mkr
Sjukhusvård	
- fördelning regionfinanserad forskning	14,02
- fördelning nya läkemedel	99,42
- fördelning till verksamhet Skellefteå	5,00
- fördelning abonnemangsavgift sterilteknisk utrustning	-4,02
- fördelning ökat PO-påslag & lönepott	104,75
- teknisk justering bland annat index	2,15
Tandvård verksamhet	
- fördelning ökat PO-påslag	1,57
- teknisk justering bland annat index	-0,03
Övrig verksamhet Hälsö- och sjukvårdsnämnden	
- fördelning regionfinanserad forskning	-14,43
- fördelning nya läkemedel och utökad läkemedelsbidrag	-49,42
- fördelning till verksamheten Skellefteå	-5,00
- fördelning ökat PO-påslag & lönepott	3,48
- fördelning politikerbudget	2,69
- fördelning patientsäkerhet i Stratsys	-0,17
- teknisk justering bland annat index	-2,09
Summa Hälsö- och sjukvårdsnämnden	157,93

Åtgärdsplaner 2024

Åtgärdsplaner 2024

	Bedömt effekt helår 2024	Beslutad reduktion i budget minskad adm
21 Förvaltningsövergripande -HSF stab o FOUU	6 629	6 629
22 Närsjukvård Södra Lappland	8 069	3 563
23 Närsjukvård Skellefteå	18 341	5 137
24 Närsjukvård Umeå	33 221	17 151
25 Länsjukvårdsområde 1	12 850	11 186
26 Länsjukvårdsområde 2	23 717	10 771
27 Tandvård	25 252	3 563
	128 078	58 000

Åtgärdsplaner med bedömd effekt 128 mkr kommer att kunna följas i Power BI .

Ytterligare åtgärder nödvändiga!

- Utbudsbegränsningar
- Hyrpersonal
- Utomlänsvård

Rapportplan 2024

Rapportering i Stratsys 2024

Tidplan för rapportering motsvarande 2023.

Basenheterna skriver rapport vid 5 tillfällen inkl delårs- och årsrapport

Effekt av politiskt beslut reducering administration rapporteras för område och förvaltning varje månad tom 2024-06

Övriga månader används maskinell resultatrapport i Power BI som underlag för resultatdialog.

Månadsrapportering fullmäktigeuppdrag Prioritera och effektivisera administrativa flöden

Antal reducerade tjänster

Verksamhet		Dec 2023	Jan 2024	Feb 2024	Mars 2024	Apr 2024	Maj 2024	Jun 2024	Ack antal	Procentuell uppfyllnad
HSF Ledning	Planerat								0,0	
	Utfall								0,0	
HSF stab	Planerat								0,0	
	Utfall								0,0	
FOU stab	Planerat								0,0	
	Utfall								0,0	
LSO1	Planerat								0,0	
	Utfall								0,0	
LSO2	Planerat								0,0	
	Utfall								0,0	
Nsjv Skellefteå	Planerat								0,0	
	Utfall								0,0	
Nsjv SLS	Planerat								0,0	
	Utfall								0,0	
Nsjv Umeå	Planerat								0,0	
	Utfall								0,0	
Tandvård	Planerat								0,0	
	Utfall								0,0	
									0,0	

Skriven månadsrapport i Stratsys

1. Sammanfattning
2. Händelser av väsentlig betydelse
3. Driftredovisning – analys och åtgärder

Personal

Ekonomi

Kvalitet

Tillgänglighet

Produktion

4. Aktiviteter som behöver eskaleras till överordnad chef

Tidplan 2024

	Februari- rapport	Mars- rapport	Delårs- rapport, april	Maj- rapport	Juli- rapport	Delårs- rapport, augusti	September -rapport	Oktober- rapport	November- rapport	Prel Årsrapport, december
Ekonomirapporter tillgängliga	05-mar	04-apr	06-maj	05-jun	05-aug	04-sep	03-okt	05-nov	04-dec	15-jan
Basenhet klar	07-mar		08-maj			06-sep		07-nov		17-jan
Område klar	11-mar		14-maj		09-aug	10-sep		11-nov		24-jan
Förvaltning klar	13-mar		16-maj		13-aug	16-sep		13-nov		31-jan
HSN au	12 mars	11 april	8 maj	5 juni	29 aug	12 sept	10 okt	28 nov		
HSN	27 mars	25 april	22 maj	19 juni		25 sept	23 okt		12 dec	